Príloha:

Pripomienky a okruh otázok k *Reforme súdnej mapy*: **Združenie miest a obcí Biela Orava**

1. Na základe čoho ste umiestnili súd do Dolného Kubína, keďže Námestovo má väčšiu spádovú oblasť a z pohľadu samosprávy sú si tieto mestá rovné a dokonca z pohľadu štátnej správy je Námestovo hierarchicky vyššie? Námestovo je sídlom okresného úradu s rozšírenými kompetenciami pre zabezpečovanie agendy všeobecnej ústrednej správy, živnostenského podnikania, cestnej dopravy, pozemných komunikácií a pozemkovej a lesnej agendy pre okres Tvrdošín. V Námestove sídli aj ÚPSVR, ktorý pôsobí aj pre Tvrdošín. (doplnené).

K otázke hierarchického stupňa nám nie sú známe zdroje, z ktorých ste vychádzali. V analýze, ktorá viedla k odporúčaniam pre tvorbu súdnej mapy, boli použité výsledky výskumov hierarchizácie súčasného a perspektívneho sídelného systému, založené na mnohoparametrickej analýze, kde význam sídla z pohľadu preneseného výkonu štátnej správy je jedným z parametrov hierarchizácie (viac o kritériách pre výber centier obvodov možno nájsť v časti 2.4 aktualizovaného materiálu Odporúčania_pre_tvorbu_novej_súdnej_mapy_verzia_3.0 zverejneného na podstránke Súdna_mapa webového sídla ministerstva tu).

K otázke umiestnenia súdu v Námestove Vám dávame do pozornosti odpoveď na otázku č. 2 nižšie.

2. Z pohľadu rozloženia hustoty obyvateľstva má umiestnenie súdu do Dolného Kubína negatívny dopad na občanov. Máme za to, že toto umiestnenie neprihliada na primeranú dostupnosť. Severná časť Oravy je populačne silnejšia, myslíme si teda, že súd by mal byť v Námestove. Zvážite ešte umiestnenie sídla súdu na Orave na základe našich argumentov?

Počet obyvateľov (nie hustota) je jedným z kritérií pre tvorbu súdnej mapy (viac o kritériách pozri v časti 2 aktualizovaného materiálu Odporúčania_pre_tvorbu_novej_súdnej_mapy_verzia_3.0 zverejneného na podstránke Súdna_mapa webového sídla ministerstva tu). Ako jedno z viacerých kritérií ho nemožno posudzovať samostatne, ale vždy v kontexte ďalších prevažujúcich ukazovateľov, akými sú najmä nápad vecí na súd (počet vecí, ktoré na súd prídu ročne) a dlhodobá viacročná súdivosť.

Aj keď je obvod OS Námestovo 2,5 krát ľudnatejší ako obvod OS Dolný Kubín, vykazuje v priemere rokov 2016-2019 1,6 krát nižšiu súdivosť (v prepočte došlých vecí na 1000 obyvateľov v hlavných súdnych agendách). Navyše OS Námestovo patrí k obvodom s najnižšou súdivosťou na Slovensku vôbec. Obdobne OS Dolný Kubín zaberá v poradí súdivosti štvrtú najnižšiu priečku. (Pozri prílohu 3 aktualizovaného materiálu Odporúčania_pre_tvorbu_novej_súdnej_mapy_verzia_3.0 zverejneného na podstránke Súdna_mapa webového sídla ministerstva tu).

Z hľadiska rozmiestnenia hustoty obyvateľstva vychádza situácia skutočne lepšie v prospech Námestova ako Dolného Kubína. Robili sme simulačné prepočty toho, keď by každý občan vycestoval z centra svojej obce (po ceste) k budove súdu. V prípade Námestova by priemerný občan musel prejsť 20,46 km a trvalo by mu to 21,61 minút, v prípade Dolného Kubína 27,39 km za 28,14 minút. Rozdiely sú zanedbateľné. Preto sme v prípade Oravy návrh centra obvodu dlho zvažovali a rozhodnutie nebolo jednoznačné.

K Dolnému Kubínu sme sa priklonili kvôli tomu, že je to väčšie mesto (vyjadrené ako súčet počtu bývajúcich a do zamestnania dochádzajúcich obyvateľov) ako mesto Námestovo a Tvrdošín dokopy, s vyšším stupňom hierarchizácie, čo je dôležité z hľadiska budúceho vývoja, predpokladá lepšiu vybavenosť pre návštevníkov a pod.. Pri výbere bola zohľadnená aj vyššie uvádzaná súdivosť. Viac informácií možno nájsť v časti 4.3 aktualizovaného materiálu Odporúčania pre tvorbu novej súdnej mapy, verzia 3.0 zverejneného na podstránke Súdna_mapa webového sídla ministerstva tu.

Ak by sa vo vnútri regiónu (t.j. zástupcovia Námestova aj Dolného Kubína) dohodli na sídle v Námestove, podporili by sme aj takéto riešenie. Napokon, v spomínanom zverejnenom materiáli je uvedené, že určenie centra má byť len pomôckou pre rozhodovanie (podporené dátami). Svoje návrhy môžete uplatniť do 1.2.2021 v aktuálnom medzirezortnom pripomienkovom konaní k návrhu zákona o sídlach a obvodoch súdov.

Zároveň Vás chceme ubezpečiť , že ministerstvo uprednostňuje zachovanie budov súčasných súdov v zlúčených obvodoch ako pracovísk navrhovaných sídelných súdov na prechodné obdobie (napr. OS Dolný Kubín, pracovisko Námestovo), aby sa overila účelnosť ich existencie po zavedení špecializácie. Rozhodnutia o spôsobe využitia týchto pracovísk budú urobené v spolupráci s predsedami nových súdnych obvodov. Budú závisieť napríklad od kapacity existujúcich budov a počtu rozdelených sudcov podľa jednotlivých špecializácií. Úlohou predsedov nových súdnych obvodov bude po diskusii so sudcami a justičným personálom vypracovať rozvrh práce a rozdeliť sudcov do špecializácií tak, aby v obvode bola situácia stabilizovaná. Pracoviská mimo sídla súdu tak budú buď len dočasné, a to do momentu kým nebudú vytvorené podmienky pre riadny výkon súdnictva v sídle súdu alebo sa ukáže, že má zmysel aj trvalé pracovisko.

Viac podrobností k možnosti zriaďovania pracovísk súdov mimo ich sídla uvádza dokument Zmeny_zákonov_v_kocke zverejnený na podstránke Súdna_mapa webového sídla ministerstva tu alebo kompletný materiál v aktuálnom medzirezortnom pripomienkovom konaní.

Rovnako Vás chceme ubezpečiť, že sa dôsledne zaoberáme všetkými podnetmi, otázkami a návrhmi a starostlivo na neodpovedáme. Ak budú pripomienky v prospech súdnej mapy ako celku, zohľadníme ich po ukončení medzirezortného pripomienkového konania.

3. V obvode OS Námestovo žije viac obyvateľov (99 082) ako v spádovej oblasti OS Dolný Kubín (39 417). Prečo ste sa rozhodli teda prvostupňový súd umiestniť do Dolného Kubína?

Pozri odpoveď na otázku č. 2 vyššie.

4. Brali ste do úvahy umiestnenie sociálnych zariadení? V Námestove je ich 7 (430 osôb) a Tvrdošíne dve (211). Osôb pozbavených alebo obmedzených na právne úkony je 376. V Dolnom Kubíne sú 3 zariadenia (237 osôb), teda aj menej osôb pozbavených alebo obmedzených na právne úkony.

Umiestnenie sociálnych zariadení nie je pre tvorbu súdnej mapy určujúcim kritériom. Reforma však prihliada aj na zraniteľné skupiny a citlivé agendy, akou je aj opatrovnícka či rodinná agenda a predpokladá okrem zachovania pracovísk súdov mimo navrhovaných sídiel aj možnosť "dochádzania súdu za klientom", čo nakoniec umožňuje aj súčasná právna úprava.

Viac informácií o kritériách pre tvorbu súdnej mapy možno nájsť v časti 2 aktualizovaného materiálu Odporúčania_pre_tvorbu_novej_súdnej_mapy_verzia_3.0 zverejneného na podstránke Súdna_mapa webového sídla ministerstva tu.

5. Prečo ste nezohľadnili, že okresná prokuratúra v Námestove má 2-násobný počet nápadov oproti okresnej prokuratúre v Dolnom Kubíne?

Nápad okresnej prokuratúry nie je pre návrh súdnej mapy určujúci. Jedným z kritérií súdnej mapy – v súlade s metodickými odporúčaniami Európskej komisie pre efektívnosť súdnictva (CEPEJ) – bolo zohľadnenie **blízkosti** orgánov štátnej správy, najmä tých, ktoré súvisia so súdnictvom, Zmena súdnej mapy rieši sústavu súdov a aktuálne nevytvára žiadne nové sídlo súdu, kde by prokuratúra dnes nebola. Podmienka blízkosti prokuratúry či ústavov na výkon väzby alebo výkon trestu odňatia slobody tak bola braná do úvahy.

Viac informácií o kritériách pre tvorbu súdnej mapy možno nájsť v časti 2 aktualizovaného materiálu Odporúčania_pre_tvorbu_novej_súdnej_mapy_verzia_3.0 zverejneného na podstránke Súdna_mapa webového sídla ministerstva tu.

6. V Námestove aj Tvrdošíne je lepšia infraštruktúra a sortiment služieb – v oboch mestách sa stavajú nákupné centrá. Prečo toto nebolo kritérium?

Na základe odporúčaní Európskej komisie pre efektívnosť súdnictva (CEPEJ) uvedených v Správe o stave slovenského súdnictva (2017), ako aj metodických odporúčaní tejto organizácie pre tvorbu súdnych máp a na základe záverov pracovných skupín k špecializácii súdov a sudcov a k súdnej mape v roku 2018 a 2020 boli jednoznačne určené kritériá pre tvorbu súdnej mapy, avšak služby a nákupné centrá sa medzi kritériami neuvádzajú.

Viac informácií o kritériách pre tvorbu súdnej mapy možno nájsť v časti 2 aktualizovaného materiálu Odporúčania_pre_tvorbu_novej_súdnej_mapy_verzia_3.0 zverejneného na podstránke Súdna_mapa webového sídla ministerstva tu.

7. Prečo ste sa rozhodli pre Dolný Kubín, hoci má excentrickú polohu, čo má z pohľadu rozloženia hustoty obyvateľstva tohto regiónu negatívny dopad na väčšinu obyvateľstva Oravy? Konštatovanie, že najodrezanejšie obce sú spravidla veľmi riedko osídlené, platí len v prípade okresu Dolný Kubín, nie však v prípade okresu Námestovo. (Oravská Polhora 3 970 obyvateľov je vzdialená 51 km od Dolného Kubína, s ňou takmer spojená Rabča 5 070 obyvateľov. Z pohľadu Námestova ako požadovaného centra Oravského obvodu – Kraľovany 431 obyvateľov, vzdialenosť do Námestova 51 km, Jasenová – 36 km a 420 obyvateľov). Námestovo je prístupnejším miestom pre podstatnú väčšinu obyvateľov Oravy. Takisto platí, že v okrese Dolný Kubín má obec v priemere 902 obyvateľov, v okrese Tvrdošín 1 510 obyvateľov a v okrese Námestovo 2 395.

Pozri odpoveď na otázku č. 2 vyššie.

8. Prečo ste pri tvorbe súdnej mapy nebrali do úvahy nezamestnanosť, ktorá môže pre pandemickú situáciu narastať? Na OS Námestovo pracuje 45 zamestnancov, okrem nich aj jeden kmeňový zamestnanec KS Žilina, ktorý fyzicky pracuje na OS Námestovo na pozícii probačného a mediačného úradníka.

Ako sa uvádza vyššie, zachovanie zanikajúcich okresných súdov ako pracovísk navrhovaných sídelných súdov na prechodné obdobie, kým špecializácia nepreverí účelnosť využitia týchto pracovísk, a tým aj ich prípadného ponechania ako trvalých pracovísk, je riešením, ako stabilizovať situáciu v obvodoch. Navyše, súčasné počty sudcov zostanú zachované. Počet justičného personálu viažuceho sa na miesto sudcu tak ostane rovnako zachovaný. Zmeny sa dotknú v prechodnom období najmä správy súdov. Ministerstvo pripravuje aj opatrenia na motiváciu sudcov a justičného personálu, ktoré by na prechodné obdobie, tam kde to bude potrebné, formou finančných náhrad kompenzovali napr. náklady na dochádzku na miesto výkonu práce.

9. Bude táto zmena znamenať aj zrušenie okresnej prokuratúry, kde pracuje 13 osôb?

Zmena súdnej mapy neznamená, že sa musí meniť štruktúra prokuratúr. Ministerstvo nemení sústavu prokuratúry, ale „odpája“ ju od sústavy súdov. Niet racionálneho dôvodu na to, aby sa sústava prokuratúry vždy a za každých okolnosti stotožňovala so sústavou súdov. Zmena sústavy prokuratúry je v zásade v kompetencii Generálnej prokuratúry SR.

10. Prečo ste nezohľadnili fakt, že okres Námestovo je z demografického hľadiska najviac sa rozvíjajúcim okresom na Orave?

Pozri odpoveď na otázku č. 2 vyššie.

11. Prečo ste nebrali do úvahy súčasnú pandemickú situáciu? Väčšia časť obyvateľstva bude musieť dochádzať za súdnymi konaniami do oblasti s menšou časťou obyvateľstva a miera migrácie je jedným z podporných parametrov šírenia ochorenia COVID-19. Zvyšujete tak mieru rizika obyvateľstva nakazenia.

Tento argument je pre nadčasovosť návrhu súdnej mapy nerelevantný. Navyše v čase pandemickej situácie sa opatreniami na úrovni vlády, ÚVZ SR a/alebo rezortu spravodlivosti navrhuje obmedzenie fyzickej účasti strán na pojednávaní. Ministerstvo odporúča využívať IKT prostriedky na zabezpečenie online pojednávaní, ktorými sú súdy riadne vybavené a práve v čase pandemickej situácie ich v rastúcej miere využívajú. Infraštruktúra súdov je na takýto spôsob komunikácie strán so súdmi prispôsobená a vybavená.

12. Prečo ste nezohľadnili, že do nedávnej rekonštrukcie OS Námestovo bolo investovaných 350-tisíc eur?

Ako sa uvádza vyššie, ministerstvo má záujem na zachovaní zanikajúcich okresných súdov ako pracovísk navrhovaných sídelných súdov na prechodné obdobie, kým špecializácia nepreverí účelnosť využitia týchto pracovísk, a tým aj ich prípadného ponechania ako trvalých pracovísk.

13. Nie sme proti zriadeniu Oravského súdneho obvodu, ale sme proti nespravodlivému a neobjektívnemu umiestneniu jeho centra do Dolného Kubína. Sme presvedčení, že zásada, aby úrady išli bližšie k občanovi, by mala platiť aj v prípade súdov.

K umiestneniu centra do Dolného Kubína pozri odpoveď na otázku č. 2 vyššie.

Reforma súdnej mapy má docieliť rýchlejšie, kvalitnejšie a predvídateľnejšie rozhodnutie súdu. V tomto kontexte je dostupnosť rýchleho a kvalitného rozhodnutia dôležitejšia ako fyzická dostupnosť súdu, ktorý občan navštívi priemerne raz za život. Ako sa uvádza vyššie, reforma prihliada aj na zraniteľné skupiny a citlivé agendy, akou je rodinná alebo opatrovnícka agenda a predpokladá okrem zachovania pracovísk sídelných súdov aj možnosť "dochádzania súdu za klientom". Zníženie počtu súdov na Slovensku odporučila aj Európska komisia pre efektívnosť súdnictva (CEPEJ) vo svojej Správe o stave slovenského súdnictva v roku 2017. Poukazuje na to, že by to prispelo k vyššej kvalite súdnictva a k lepšiemu využívaniu ľudských zdrojov.